

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

27. števil.

V Ljubljani, v soboto, dne 5. marca 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo: «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Oblaki nad Balkanom.

Na Grškem so se viharji nekoliko polegli — nihče ne ve, doklej; zato prihajajo do skrajnosti vznemirljive vesti z druge strani Balkana: iz Bolgarije. In pa — iz Peterburga in Berlina. Bolgarski kralj Ferdinand je gost ruskega carja. Nenavadno prijazne besede so se slišale na gostiji, ki jo je priredil ruski gospodar svojemu bolgarskemu gostu. Prav tisti hip pa so ob turško-bolgarski meji pokale puške, iz uvidezno malenkostnega obmejnega nesporazuma se je razvila prava bitka z mrtvicami in ranjenimi. Telegrami o krvavi boju so pa podkrepili Ferdinandovo tožbo v Peterburgu, da je položaj Bolgarov postal neznosen, da so razmere nevzdržne; govorilo se je na carskem dvoru o resni vojni nevarnosti.

Kratko, preden se je bolgarski kralj odpeljal v rusko prestolnico, je bilo vse časopisje polno o zbližanju Avstrije in Rusije. A ko je bil Ferdinand Nikolajev gost, se je nenadoma naš Aehrenthal pojavil v Berlinu, kjer se je pogovarjal z nemškim kancelarjem. O tem sestanku se je tudi objavil uradni komuniké, ki je bil sestavljen iz tako splošnih besed, da je bilo skoraj nemogoče uganiti, kaj pravzaprav hoče povedati. Potem se je zgodilo nekaj, kar je v diplomatičnem svetu precej nenavadno. Pruska «Nationalzeitung», ki ima zveze z nemškim kancelarjem, je objavila pojasnilo one uradne izjave in ta članek ne pravi nič manj, nego da je v umešavanju Rusije v bolgarsko-turške zadeve nevarnost ne le za mir na balkanskem polotoku, nego za mir v Evropi sploh. Treba je sicer citati nekoliko med vrsticami, a tudi brez tega je članek tako preteč, da ga na noben način ni moči prezirati.

Pravi se v tem članku:

Gospod Bethmann Hollweg in grof Aehrenthal vztrajata ob svojem mirnem presojanju položaja, to se pravi, da ne delita pesimističnega naziranja, ki ga vidita vladati nad drugim mestu (namreč v Sofiji in v Peterburgu). Besede uradne izjave se nanašajo na turško-bolgarske razmere in na razpoloženje, ki se je zadnji čas pokazalo v Peterburgu.

Ze preden je kralj Ferdinand napravil svoj poset na carskem dvoru, je bilo slišati, da bo tam govoril o položaju macedonskih Bolgarov in zahteval pomoči od Rusije. V Peterburgu je potem minister Paprikov povedal z vso odkritostjo, da so razmere v Macedoniji postale neznosne in da tiči v njih možnost vojne. Dotim snubi gospod Čarikov že več mesecev za ljubezen Turčije, se rusko časopisje te dni zelo razvzema zaradi Turčije in «Novoje Vremja» je v zadevi macedonskih Bolgarov naravnost izjavila, da je ruska potrpežljivost pri kraju.

To bi torej bila napoved ruskega posredovanja, najmanj pa se s tem daje pogum Bolgariji in sedaj se bo razumelo, da pomeni napoved optimizma in naglašanje politike neizpremenjenega položaja toliko kolikor, svarilo, ki je namenjeno gotovi adresi.

Dotim se na Bolgarskem pesimistično sodi o notranjem položaju v Turčiji, pravi izjava, da spremeljata Nemčija in Avstrija nadaljnje učvrščevanje razmer v Turčiji s svojimi simpatijami, da torej svarita pred pustolovščino, ki računa s turško slabostjo. Toda ne le na bolgarsko, ampak tudi

naravnost na rusko adresu se obrača izjava in sicer v zadnjem odstavku, ki pravi, da se opira nemški in avstrijski optimizem na zvezno razmerje obeh držav do Italije ter na ugodni razvoj njunih razmer do drugih držav.

Tudi tukaj se mora citati med vrsticami. Misli se pred vsem na razmerje do Rusije in izjava pravi, da more biti razvoj teh razmer le tedaj ugoden, če se hoče Rusija varovati praktičnih posledic svoje pesimistične sodbe o balkanskem položaju. Na to se nanaša tudi odstavek o ohranitvi slege med državami, kar pomeni spricho dvigajočih se oblakov na balkanskem obzorju nekakšno besedo za večni spomin.

Obenem razkriva izjava pravo težavo avstrijsko-ruskega pogajanja. Od Avstro-Ogrske zahteva rusko časopisje garancij za mirno, brez zahtevno balkansko politiko. Sočasno pa nosi ogenj slovanskega bratstva v bližino balkanskega soda smodnika. Ta pesem se ne glasi dobro in sedaj se bo razumelo, zakaj se tisto pogajanje tako zavlači.

Srbija in Črna gora.

O razmerah v Črni gori pod brutalno egoistično vlado knjaza Nikolaja smo že večkrat poročali. Krvočno preganjanje vseh ljudi, ki nočejo biti brez-pogojni sužnji cetinskega tirana, je prisililo na tisoče Črnogorcev, da so se izselili iz domovine. Mnogo jih je odšlo v Ameriko, nekateri iščejo po Dalmaciji dela, drugi po vseh krajih Evrope. Kjerkoli se ima graditi nova železnica, kopati kanal ali izvršiti kakršnosibodi podobno delo, se oglašajo črnogorski reveži. Mnogo se jih je pa napotilo v Srbijo, deloma, ker so upali, da bodo imeli tam radi enakosti jezika najmanj težav, deloma pa tudi zato, ker so smatrali Srbijo za svobodno državo.

Krvavemu knjazu pa ni dovolj, da je pognal svoje «podložnike» križem sveta. V svojih krempljih jih hoče imeti, da se jim lahko maščuje po svoji krvavi volji. Zato je ukazal svoji vladi, da je zahtevala od Srbije, naj izžene vse črnogorske izseljence čez mejo. In srbska vlada je bila res tako hlapčevska, da je deloma izpolnila to hudobno zahtevo.

Radi te kršitve azilne pravice je v srbski skupščini interpeliral znani sodrug Kaclerović. Na interpelacijo je te dni odgovarjal ministrski predsednik Pašić. Dobro bo, če se tudi naši čitatelji nekoliko seznani s to zadevo, da spoznajo, kakšna je tista vlada in kakšne so tiste meščanske stranke v Srbiji, ki jih naši narodnjakari vedno slave kot slovanske vzore.

Tisti Pašić, ki je nekdanj igral velikega demokrata in se hotel tudi socialnim demokratom prikupiti, je odgovarjal, da zahtevajo «interesi srbskega naroda» gojitev bratskih, prijateljskih odnosov med Srbijo in Črno goro. Ker je črnogorska vlada večkrat opozarjala, da bivanje črnogorskih izseljencev v Srbiji moti te odnose, je bila «dolžnost» srbske vlade, posvetiti tej zadevi svojo pažnjo. Srbska vlada ni imela nikakršnih zadostnih dokazov, da bi bila mogla sodnijsko nastopiti proti črnogorskim izseljencem. Zato jim je svetovala, naj zapuste Srbijo (!) Ta svet so upoštevali, pa so «prostovoljno» odpotovali.

Sodrug Kaclerović je izjavil, da ne more sprejeti tega odgovora na znanje. Pretirano popuščanje srbske vlade napram željicam črnogorske vlade močno škoduje ugledu Srbije. V to zadevo se je žal vmešala tudi Rusija, ki je podpirala črnogorsko zahtevo. S svojim nastopanjem je svb-

ska vlada kršila azilno pravico, zato predlaga sodrug Kaclerović, da se ji izreče nezaupanje.

Vodja nacionalistov Ribarac je zagovarjal vlado, češ, da je njena naloga, varovati interese srbskega naroda... (In vlada jih varuje na ta način, da podi člane srbskega naroda, ki jih je zadela nesreča, iz svoje dežele!)

Ministrski predsednik Pašić in minister za zunanje zadeve dr. Milovanović sta seveda tudi zagovarjala vlado in skupščina je z vsemi glasovi proti Kaclerovićevemu sklenila prehod na dnevni red.

Izseljenci so v nedelje zvečer zapustili Srbijo in odšli deloma v Švico, deloma v Solun, nekateri pa v Ameriko.

Taka je v dvajsetem stoletju «slovanska gostoljubnost».

Vinski davek.

Finančni minister se ne da ugnati. Mož potrebuje denarja in govori mu, kar hočeš, on ne pozna drugih potov kakor indirektna davke. V državnem zboru je predložil dva zakonska načrta, ki se tičeta tega predmeta,

Določbe so v glavnem te:

Za vino znaša davek 4 K za hektoliter, za vin ski mošt 3 K 60 v, za drože 3 K, za sadno vino ali sadni mošt 1 K. Finančni minister pričakuje od tega davka 6 millionov na leto, to je dvakrat toliko kolikor doslej. Davek se nima pobirati pri producentu vina, ampak pri tistih, ki ga prodajajo na drobno in pri privatnih konzumentih. Plačevati ga je dolžan: 1. Vsakdo, ki dobiva neobdačeno vino v kakršnikoli množini iz tujih ali pa svojih zalog. 2. Prodajalci na drobno, (ki prodajajo po manje kakor 40 litrov), ki se bavijo v isti občini tudi s produkcijo vina. 3. Producentje, ki prodajajo le svoje lastno vino v vinotoču. — Prevoz vina se kontrolira. Čim se transportira več kakor 10 litrov vina, naj je že obdavčeno ali ne, se mora to naznaniti.

Za vino v steklenicah se ima plačati: Za šumeča vina, če velja steklenicah do 5 K, 50 v, od 5 do 10 kron, 1 krono, od 10 do 20 kron 2 kroni, dalje 5 kron. Za tiha vina: Če velja steklenica 1 krono, 4 vin., od 1 do 2 kron 10 vin., od 2 do 5 kron 30 vin., od 5 do 10 kron 60 vin., od 10 do 15 kron 1 kron, od 15 do 20 kron 1 K 50 vin., nadalje 3 K 50 vin. Za polovične steklenice se računa polovica. Za celo steklenico se računa taka, ki ima 425 do 850 kubičnih centimetrov za šumeča vina, pa 400 do 800 kubičnih centimetrov za tiha vina.

Politični odsevi.

* Za predsednika narodnostnega odseka državnega zbora je izvoljen sodrug Pernertorfer s 26 od 36 glasov. Nemški nacionalci so oddali prazne listke. Podpredsedniki so dr. Ebenhoch, dr. Levickij, Hočevan, Bugatto, zapisnikarji pa Miklas, dr. Rybat in sodrug dr. Soukup. S tem odsekom se bomo imeli mnogo baviti.

* V finančnem odseku je bil za načelnika izvoljen dr. Urban, za podnačelnika dr. Fiedler in dr. pl. Onciul, za zapisnikarje sodrug Seliger, Lukaszewicz in Sigela.

* V naučnem odseku so izvolili za načelnika dr. Geßmana; podnačelniki so sodrug Tomasek, Schmid in Ceglinski, zapisnikarja Kemeter in sodrug Glöckel.

* Narodno-gospodarski odsek je v torek imel sejo pod predsedstvom sodruga dr. Ellenbogna. Glavni predmet razprave je bil zakon o

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrt leta 3 K 50 K, mesečno 1 K 20 K. za Nemčijo za pol leta 7 K 90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9 K 50 K za četrt leta 4 K 80 K

Prejemena številka 18 v.

Reklamacije so poštnine proae. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati: Enostopna peti vrtica (širina 88 mm) za enkrat 30 vin., večkrat po dogovoru.

napravi petrolejskih rezervoarjev. Vladi se ima dovoliti kredit do osmih milijonov kron za nakup in napravo takih rezervarjev v Galiciji. Zakon pravzaprav zveni po toči, ker se je denar že izdal. Načrt je skoraj v vsakem oziru nezadosten, zlasti se ne ozira na svoječasne zahteve sodruga drja. Diamanda temveč kar pospešuje truste za petrolej. Razprava se je morala pred koncem prekiniti, ker je zbornica imela sejo.

* V nemškem državnem zboru je za predsednika izvoljen grof Schwerin-Löwitz. Grof seveda mora biti v Berlinu.

* Velikansko demonstracijo za splošno in enako volilno pravico za pruski deželni zbor so v nedeljo priredili v Frankfurtu. Na takozvanem pasjem travniku je zborovalo 50.000 ljudi. Nastavljenih je bilo osem govorniških odrov. Petsto rediteljev je skrbelo za red. Policije ni bilo videti nikjer, zato se tudi red ni kalil. Odhod je napravil velikanski vtisk.

* V Berlinu je tudi svobodomiselnost meščanstvo v nedeljo protestiralo proti Beethmann-Hollwegovi volilni reformi. V Buschovem cirkusu je bilo 8000 ljudi. Seveda je bilo med njimi tudi mnogo socialnih demokratov, vendar se mora priznati, da ima še v Berlinu svobodomiselnost meščanstvo več zmisla za demokratična načela, nego naše.

* Srbski kralj Peter pojde med 21. in 27. marcem v Peterburg, kjer ga sprejme car. Spremljevala ga bosta Pašić in Milovanović. To bo prvi sprejem, ki ga Peter doživi pri kakšnem vladarju.

* Črnogorski knez je ves srečen. Avstrija je poslala nekoliko bark v Bar, kjer je bilo nekoliko govorov in razdeljevanje ordnov.

* Angleški kralj Edvard zna uganjati hinavščino, da vse poka. V torek je sprejel neke cerkvene dostojanstvenike in člane parlamenta, ki so ga pozdravili z govorom. Edvard je odgovarjal, da ga veseli priznanje njegovega truda za ohranitev svetovnega miru. Prepričan je, da narašča z napredujočo civilizacijo upliv krščanske kulture na duše in da vsajajo ljudje boljbolj ljubezen do miru v svoja srca. On — namreč Edvard — da neprenehoma moli, da bi ostala dežela obvarovana nevarnosti in grozne vojne, ker bi v sedanji dobi vojna povzročila propad milijonov. I. t. d. — Kako lepe besede in kako nasprotujejo dejanjem!

* Srbski minister Milovanović se je že odpeljal v Carigrad. Na kolodvoru ga je sprejelo odposlanstvo turške vlade in srbski poslanik. Konferiral je z velikim vezirjem. V Carigradu ostane štiri dni.

* V Turčiji delajo velike vojne priprave.

Iz stranke.

o Goriška hranilnica in posojilnica še ni mogla začeti posloovati, ker še ni dobila potrjenih pravil od vlade. Na vsak način pa začne najkasneje s 1. aprilom. Sprejemala bo hranilne vloge in dajala posojila. Vsi zaupniki, ki imajo izpolnjene pristopnice, naj jih takoj pošljejo odboru in nabirajo še nove člane. Odbor.

o Srbska socialno-demokratična stranka na Ogrskem je imela 12. in 13. m. m. V. kongres Srbov-socialistov v Ogrski. Bilo je zastopanih 24 delegatov od 10 mestnih skupin. Ta kongres je važen za to, ker sta srbska socialno-demokratična stranka na Ogrskem in Hrvatskem nastopili združeno in si postavili kot skupen organ »Pravo Naroda«, ki izhaja že 4. leto v Šidu pod upravo in uredništvom sodruga Vitomira Korača. Na kongresu je bil tudi delegat socialno-demokratične stranke iz Srbije. Kongres je enoglasno sprejel resolucijo glede centralizacije tiska za skupno srbsko stranko na Ogrskem in Hrvatskem. Glede centrale ogrske socialno-demokratične stranke je sklenila ista naznaniti, da se bo odslej srbska socialno-demokratična stranka smatrala kot samostojno organizacijo v okvirju celotne stranke. Sedež izvrševalnega odbora bo v Pešti ter bo vzdrževal svoj poseben sekretariat. Sprejela se je enoglasno resolucija glede zahteve občne, enake, tajne in neposredne volilne pravice na Ogrskem, ker je ta predpogoj vsakemu slobodnemu gibanju proletariata na Ogrskem in obenem se le po tej tudi reši narodnostni spor in pridejo posamezne narodnosti do veljave in svobode. — Sodruga Korač je posebno razpravljal o agrarnem vprašanju ter povdarjal, da na Ogrskem socialno-demokratična stranka ne pride do prave moči, dokler se ne pridobi poljedelca za socialistično gibanje.

Dramatični večer „Vzajemnosti“.

Jutri ob 5. popoldne priredi Splošna delavska zveza »Vzajemnost« v dvorani gosp. Balije na Glincah prvo veselico, na kateri nastopijo v večjem številu gojenci društvene dramatične šole. To je prvi skromni korak, s katerimi hoče »Vzajemnost« približati delavstvo dramatični umetnosti in tako praktično izvrševati svoj kulturni program. Da je delo na tem polju sploh težavno, pač ni treba zatrjevati; zlasti težaven pa je začetek. Velike so želje, a skrajno skromna, skoraj nikakršna so sredstva, s katerimi more razpolagati socialno-demokratično delavstvo. In nikjer ne najde to delavstvo nagnenja, nikjer ni dobre volje, da bi se mu pomagalo na trnjevi poti do boljših duševnih

užitkov. Kakor v vsakem oziru, je tudi tukaj proletariat odkazan sam na se; kar si bo ustvaril sam, z lastno voljo in z lastno močjo, bo imel, pa nič več.

Takoj, ko se je »Vzajemnost« ustanovila, si je nadela tudi nalogo, buditi zanimanje delavstva za umetnost, ki je važna panoga kulture in v ta namen se je osnoval poseben dramatični oddelek z dramatično šolo. V prvih začetkih to seveda ni moglo biti nič drugega kakor diletantizem. Člani šole so delavci in delavci, ki morajo po ves dan, včasih pozno v noč opravljati težko delo. A tudi diletantizem takih ljudi se ne sme prezirati. V njihovih dušah ni napuha, ki bi jih zapeljal, da bi se primerjali s pravimi umetniki. Vendar pa so njihove vaje več nego navadna igranja. Zakaj njim, ki jim trda delavska usoda ni dala nobene prilike za višjo teoretično izobrazbo, se tukaj budi spoznavanje umetnosti in zmisel zanj. Če bi naša šola in njene izkušnje in predstave ne dosegle več, nego da bi gojenci in po njih drugi delavci znali bolje oceniti umetniško delo, bi že to bilo vredno vsega napora. Ampak pravico imamo, da smemo pričakovati več. Diletant ni vsak, ki izvršuje umetnost, ne da bi mu ona bila poklic, ampak tisti, čigar moč ne zadostuje, da bi prestopil prag resnične umetnosti. Iz mnogih diletantov so že postali veliki umetniki in prav nikjer ni zapisano, da je umetniška sposobnost le privilegij takozvane inteligence in višjih slojev. Prav nasprotno: Mnogo več kulturnih delavcev je porodil delavski razred, nego vsi drugi.

Nihče danes prav ne ve, kje se v delavski množici skriva kakšen talent, ki se sam ni spoznal in se morda ne spozna nikdar, če se mu ne olajša spoznanje. Prav v tem oziru se odpirajo naši šoli velike možnosti. Kolikorkoli je torej začetek skromen, je vendar upanje veliko in upravičeno.

Skromen pa mora biti začetek že zaradi tega, ker so zapreke, s katerimi se imamo boriti, velikanske. Znano je, kako težko je delavstvu v Ljubljani dobiti prostore za svoje potrebe. Organizacije so v tem oziru pač že precej napredovale; lokali v Šelenburgovi ulici pomenijo že čedno pridobitev. A naša šola je za sedaj tam le bolj gost; da bi imela že svoj prostor za potreben pouk in za vaje, je za sedaj še popolnoma nemogoče. Tem manj se je moglo misliti na oder. O denarnih sredstvih za nabavo posebne strokovne biblioteke, listov, slik i. t. d. se za sedaj še sanjati ne more, kaj še o gledališki opravi!

Ampak naš pogum zato ne usahne. Videli smo, kaj si je delavstvo znalo v drugih krajih ustvariti tudi na tem polju, pa ne smatramo svojega slovenskega delavstva za slabše od češkega, nemškega ali italijanskega. Opazovali smo razvoj društva »Freie Volksbühne« na Dunaju. V treh letih je dobilo deset tisoč članov; z izvrstnimi umetniki uprizarja po dunajskih gledališčih naravnost vzorne predstave, v najkrajnejši dunajski dvorani prekrasne koncerte in danes že razmišlja o stavbi svojega lastnega gledališča. V marsičem se res ne moremo primerjati z nemškim delavstvom, kakor se Ljubljana ne more primerjati z Dunajem. Toda kar je tam mogoče v veliki meri, pojde pri nas v manjšem okvirju. Socialna demokracija noče delavce le tolažiti s časi, ki pridejo, ampak jih hoče navajati, da se tudi v današnjih razmerah dvignejo, kolikor je mogoče. Temu namenu ima služiti tudi naša dramatična šola, ki stopa jutri prvič pred delavsko javnost. Prepričani smo, da si bo pridobila simpatije vsega zavednega delavstva.

Domače vesti.

— Ljubljanski župan Hribar je obolel. Pravijo, da je bolezen nevarna.

— V ljubljanskih liberalnih krogih, seveda menda ne v »oficielnih«, se mnogo govori o sestankih pri drju. Orazmu, ki velja za kandidata na mesto ljubljanskega župana.

— »Jutro« se imenuje nov list, ki je začel izhajati v Ljubljani. Pravi, da je neodvisen. To je navadna neresnica. Odvisen je, pa še kako, od kapitalistov, ki so dali denar za to podjetje. Vsak si na prstih lahko izračuna, da ne gre brez kapitalizma. Tiskajo ga sedaj recimo 4000 izvodov. Še to je mnogo, če ga. In če bi prodali vse številke do zadnje, se ne pokrije s tem niti tisk. Kaj pa uprava, redakcija, poročila i. t. d.? Še ove ne bodo verjele taki »neodvisnosti«. Iz prvih števk je že razvidno, da hoče »Jutro« predstavljati tisti žanr časopisja, ki mu med Nemci pravijo »Blutige Hacke«.

— Tovarnar Karol Kotnik, ki je umrl na Verdu pri Vrhniki, je volil Ciril-Methodovi družbi pol milijona kron. Če se bo s tem denarjem pospešilo naše solstvo, je vsekakor storil dobro delo.

— Brzovlak št. 6 je v sredo med Zagorjem in Trbovljami zadel ob skalo, ki se je bila s hriba zrušila na tir. Na srečo se je le lokomotiva nekoliko poškodovala. Ampak če ostanejo take razmere, se zgodi tam s časom še velika nesreča. Že pred 14 leti je tedanji »Delavec« upozarjal, da so tiste skale nevarne. Sedaj se je v kratkem času zrušila že druga.

— Rybářovo junaštvo v Škedenju dne 20. februarja t. l. je imelo kratko slavo. »Vladi ne dovolimo na vojakov, ne davkov, dokler nam ne da naših pravic«, je grmel dr. Rybář in navdušni Škedenjci so mu »frenetično« ploskali. Tri dni po-

tem je njegov klub sklenil glasovati za rekrute. Vsiljuje se nam vprašanje: koga je le Rybář farbal, ali samega sebe in Škedenjce, ali pa samo Škedenjce?

— Tržaški liberalizem je pač tak, kakršen iz večine po celem svetu: neodkritosrčen, polovičarski, odnosno v besedah liberalen, v dejanjih klerikalni. Italijanski ravno tisto kakor slovenski. En primer: pred par leti je mestni svet sklenil ostro nastopiti proti jezuitom, ki so se takrat selili v Trst. Pred kratkim pa je šel župan Valerio po blagoslov k jezuitom, ko so blagoslovljali prvo svojo cerkev... Poslanec sodrug Pittoni ga je zato na seji mestnega sveta dne 15. februarja interpeliral in vprašal, kako se stinja njegovo postopanje z liberalizmom italijanske narodne stranke, ki ga je izvolila za župana in z onim sklepom mestnega sveta glede jezuitov. Liberalni župan se je zelo nerodno zagovarjal, češ, da je šel tja le radi neke nadvojvodinje. Italijanski liberallec Brocchi je župana zagovarjal in predlagal zanj zaupnico. Za to so glasovali vsi italijanski liberalci in tudi vsi slovenski narodnjaki razen dveh (zdravnikov dr. Martinis in dr. Pertota). »Edinost« je to glasovanje potlačila, in tako slovenski svet do danes še ne ve, da imajo tržaški narodnjaki dva moža, ki sta se upala javno nastopiti v protiklerikalnem zmislu.

— Tržaški socialni poslanci se pri proračunski debati izprožili idejo o temeljiti preuredbi davčnega sistema v Trstu, v zmislu, da bi se progresivno obdačili — tržaški bogataši. Pred kratkim pa so socialisti predlagali, da se naj izpopolni mestna uprava s celo vrsto modernih uredbe v prid delavstva, z eno novo panogo »socialne politike«. K obema predlogoma se še povrnemo. Italijansko liberalstvo jima je nasprotovalo s kapitalističnega stališča, slovenski narodnjaški poslanci pa so se v zbornici držali povsem brezbrizno, zunaj pa se je »Edinost« poskušala morčevati iz glavnega socialističnega govornika sodruga dr. Puecherja, češ, da je mož dolgočasen, fantastičen in da hoče klatiti zvezde z neba. »Edinost« se ta poza prav slabo podaja in vse obnašanje tržaškega narodnjastva kaže v tem oziru, da goji prav močne simpatije do kapitalističnih interesov.

— Goriške deželne podpore so jako zanimivo poglavje in prav posebno poučno je za delavce, kako gospodari Pajer-Gregoričeva zveza z deželnim denarjem. Ker so se v zadnji članek o goriškem deželnem zboru vrinile nekatere napake, naj jih najprej popravimo. Enkratnih podpor se je dovolilo na italijansko stran 723.000 kron, na slovensko pa 672.000 kron; stalnih podpor pa dobi italijanski del 40.000, a slovenski 16.000 kron. Prekoračen je proračun umobolnice za 470.000 kron. Sedaj pa nekatere posameznosti: Dovolilo se je za ustanovitev kmečkih posojilnic 2000 kron, Goriški zvezi gospodarskih zadrug letnih 6000 kron. Deželni prispevek italijansko-liberalnim in slovensko-klerikalnim »dobrodelnim ustanovam« v proslavo 60letnice cesarjevega vladanja znaša 20.000 kron. Čevljarska zadruga v Mirnu je dobila 1000 kron. Italijanskemu liberalnemu konviktu so dali 1000 kron, slovenskemu Alojzijevišču pa, ker so slovenski klerikalci sami tako hoteli, le 600 kron. Nadalje: Društvo svete Elizabete 300 K, društvu svetega Vincenca 800 K, mlekarški zvezi v Ljubljani 250 K. Če bi hoteli navesti vsa strankarska društva, ki so na ta način dobila podpore, bi nam zmanjkalo prostora. Omeniti pa moramo, da so dobile podpore za vodnjake, ceste in podobno na slovenski strani skoraj izključno klerikalne, na italijanski pa liberalne občine. Kdor zna, pa zna. Dokler ne bo ljudstvo znalo!

— Deželni umetniški svet za Kranjsko se je ustanovil. Predsednik je deželni glavar, člani pa: celi dež. odbor, ordinarijat (!) »Slov. Matica«, »Leonova družba«, »Muzejsko društvo«, društvo za kršč. umetnost, mestna občina ljubljanska, Mantuani, vitez Strahl, vitez Guttmannsthal, Zadnikar, grof Pötenek, Stejska, baron Schwegel.

— »Svobodna Misel« let. IV. prične z 15. marcem in sicer dvojna številka.

Upravišтво »Svobodne Misli«.

— V Ameriki je ponekod sodrug Ivan Šolar. V Seattle, v državi Washington ga je zasula zemlja in ko so ga odkopali, je bil že mrtev. Sodruga Šolar je bil vnet socialist ter je jako marljivo deloval med slovenskimi delavci v Ameriki. Tudi pri našem ameriškem glasilu »Proletarec« je pridno sodeloval.

— Pri aretaciji ustreljen. Po noči od 18. na 19. m. m. je orožniški stražmojster Lang na Opčinah aretiriral na slabem glasu stoječega 28 letnega Andreja Resiča, potem ko ga je ta baje napadel s kamnom. Pri tem je uporabil orožnik bajonet ter Resiča ranil, tako da je moral v bolnišnico. V pondeljek je preiskovalni sodnik po preisljanju odredil, da se ima Resič izpustiti iz preiskovalnega zapor. Vслед nadaljnjih poizvedb je dobila orožniška postaja na Opčinah v četrtek od preiskovalnega sodnika zapoved, da se ima Resiča zopet aretirati. Isti orožnik Lang se je podal v Bane, kjer je stanoval Resič, da izvrši to zapoved. Resič se je baje zoperstavljal in le po prigovarjanju domašinov je sledil orožniku. Komaj sta bila na cesti, je zopet začel Resič, kakor pripoveduje žandar, kričati in se zoperstavljati. Ko je orožnik videl, da ga sam ne more ukrotiti, je mislil na pronti ondotnega poljskega čuvaja pomoči ter

Rabite,

če imate nahod, če ste hripavi, zaslišeni in težko dihati, Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Prepričali smo se sami pri bolečinah v prsih, v vratu i. t. d., o njegovem zdravilnem in kašel tolažečem vplivu. Tucat za poskušnjo 5 kron, dva tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 252 (Hrvaško.)

vlekel Resiča k njegovi hiši. Ko je hotel Lang Resiča zvezati, je hotel ta orožniku iztrgati bajonet. Orožnik je nato stopil korak nazaj ter ga ustrelil v prsi. Poljski čuvaj je takoj poslal po zdravnika, a ko je ta došel, je bil Resič že mrtov. — Povsem nedolžna se nam ta stvar le ne zdi. Preden je za oboroženega žandarja položaj tako nevaren, da se ne more rešiti drugače kakor s streljanjem, se mora že kaj več zgoditi. Upajmo vsaj, da dožene preiskava popolno resnico.

— **Konsumno društvo za Ljubljano in okolico** steje že 550 članov. Tekom enega tedna je zopet pristopilo 30 članov. — V najkrajšem času otvori društvo četrto prodajalno v Trnovem-Krakovem. — Shod članov na Glincah bo v nedeljo ob pol 3. popoldne v bivši Baljevi gostilni, sedaj Sojerjevi v Rožni dolini.

Shodi.

Trst. Velikanski protestni shod so priredile v nedeljo 27. m. m. socialistične strokovne skupine v gledališču «Politeama Rossetti» proti stanovanjskim oderuhom. Gledališče je bilo matlačeno, okoli 3000 ljudi a na stotine delavstva je moralo ostati zunaj, ker ni dobilo več prostora. Shod se je izvršil popolnoma gladko; sledilo mu bo še veliko drugih z enakim dnevnim redom.

Dopisi.

Gorica. Končno so naši mazziniani vendar skupili, kar so tako dolgo iskali in nemara jih bo sedaj minila volja za njihove predrzne otročarije. Za nedeljo, 27. februarja, je socialno-demokratska stranka zopet sklicala shod, kjer se je imelo razpravljati o deželnozbornem delovanju ter o občinski volilni pravici za Gorico. Dasi je bilo vreme tako slabo, da skoraj ni bilo moči izpod strehe, je bila prostorna dvorana vendar natlačena, prvič zato, ker je bil dnevni red jako važen, drugič pa tudi zato, ker so mazziniani s pomočjo kamoristov strastno agitirali med svojimi ljudmi, da bi dobili večino na shodu. Kar so spravili skupaj, so pa bili večinoma pobje do 16. leta. A hoteli so biti «korajžni». Takoj ko se je otvoril shod, so zahtevali svoje predsedništvo. Seveda ni šlo kar po njihovi komandi, ampak se je glasovalo in tu so ostali v žalostni manjšini. Predsednik je razglasil, da je z veliko večino izvoljen sodrug Pertut za predsednika. Takrat so fantalini začeli dajati od sebe vse glasove, kar so jih imeli: kričati, žvižgati, rohneti, cviliti i. t. d. Deset takih pobalnov seveda lahko tako razsaja, da se ne sliši grom. Zaradi tega je predsednik zaključil shod. Omenjamo, da to ni bilo ravno potrebno, ker je predsedništvo imelo pravico, dati odstraniti razgrajče in bi se bilo potem lahko mirno zborovalo. A ko je bil shod zaključen, so se junakarji drznili, še osebno žaliti delavce. Ti so pa sedaj izgubili potrpežljivost, pa so v petih minutah spravili na cesto celo hrabro gardo, kateri se je tako grozovito mudilo, da so sli nekateri kar skozi okno, češ to je najkrajša pot. Kar so tukaj iztekli, bodo pomnili in najbrže ne pridejo kmalu iskat še takih hrušk.

Umetnost in književnost.

: **Opereta.** V četrtek je imel kapelnik gospod Benisek svoj častni večer. Privoščiti mu je bil res od srca; mož se je pri slovenskem gledališču že toliko trudil, da bi bil zaslužil tudi boljše benefico. Pa nekako kaže, da ni vštet med «ljubljenec občinstva». Pela se je Suppejeva opereta «Donna Juanita». Absolutno potrebna ni bila ta uprizoritev, ker sedanje naše gledališče nima dovolj sredstev zanj. Gospod Motejl je n. pr. popolnoma nezadosten. Gospa Bukškova, ki je pokazala, da bi v drami lahko dosegla precej višjo stopnjo, se bo morala pokvariti s tako glupimi operetnimi partijami. Gosp. Bohuslav s svojim lepim talentom za karakteriziranje se človeku kar smili, če mora postavljati take klavnerne karikature na oder. Česa naj se gosp. Povh nauči z avstroskega vloga alkald, ne uganem živ krst. Komparzerije ni; govori se o petdesetih za romarje preoblečenih junakih, pa privandra šest žalostnih postav na oder. Čemu naj hvalimo gospodično Hadrbolevo, ki bi lahko dobila vse boljše prilike za svoje priznane sposobnosti? V detajlih je bilo dosti smešnega, n. pr. tisto menjavanje zastave — prav kakor v kakšni smiri. Nazadnje bo človeku ostala le še ena želja: Da bi vrag vzel opereto sploh.

: **Slovensko gledališče.** Nocoj in jutri (v nedeljo popoldne) se igra Shakespeareova velika tragedija «Julius Cezar». Na te predstavi opozarjamo čitatele. Hudo je človeku ob misli, da je to edina klasična igra te sezone; a za sedaj le želimo, da bi vsaj ta uspela.

Socialni pregled.

V Gradcu stavkajo mestni delavci, ki opravljajo po kanalih najbolj zoperno delo za sramotno nizko plačo. Graska občina je odklonila vse njihove precej skromne zahteve in je hotela dobiti vojakov, da bi nadomestili stavkujoče. Socialno-demokratski poslanec in obč. svetovalec Pongratz je pri vojnem ministristvu brzojavno protestiral proti temu namenu.

Delavni čas v pekarnah. V socialno-političnem odseku državnega zbora se razpravlja o socialno-demokratskem zakonskem načrtu o ureditvi dela v pekarnah. Poročal je sodrug Ausobsky. Izjavil se je načeloma za osemurni delavnik; z ozirom na to, da je treba brez zavlačanja urediti delavni čas v pekarnah, so pa socialni demokratje izdelali poseben zakon, da dosežejo za sedaj, kar je mogoče in da se vpelje deseturni delavnik. Sodrugi Ausobsky je opisal, kako je delo v pekarnah škodljivo zdravju. Iz izkazov zadržanih bolniških blagajn je razvidno, da prihaja v pekarnah na desettisoč članov 277 slučajev veneričnih bolezni napram 97 v drugih obratih. To je nepobitno v zvezi z dolgotrajnim nočnim delom. Dela se celo do devetnajst ur na dan! V zakonskem načrtu se zahteva osemurni delavnik za tovarniške obrate, ki se pa sme v malih obratih raztegniti do deset ur. Zahteva se tudi prepoved nočnega dela za ženske in mladostne delavce, kar je na Angleškem že od leta 1863 zakonito določeno; tudi v nekaterih drugih državah, n. pr. na Švedskem in Norveškem imajo o tem zakonite določbe. — V debati je najprej govoril sekcijski predstojnik Mataja, ki je imel «pomisleke», češ, da se zakonski načrt preveč oddaljuje od dosedanje prakse. V krogih malih pekarskih mojstrov bo gotovo veliko nasprotovanje, če se bo hotel določiti delavni čas tudi za njihove obrate. Vlada bi bila pripravljena, z navedbami delovati na to, da bi se izboljšale zdravstvene razmere v delavnicah. (Kako milostno!) Mora pa konstatirati, da so se delavne razmere v velikih mestih precej izboljšale vsled kolektivnih pogodb. (A to so si morali delavci s svojimi strokovnimi organizacijami težko pridobiti! In pogodba še ni zakon.) — Govorili so socialni politik dr. Ofner ter socialni demokrat Hanuš in Schäfer za zakon. Nemški nacionalci dr. Stölzel je tarnal, da bo tak zakon uničil obrt. Krščanski socialci dr. Drexel je celo zacvilil, da se v Avstriji z delavskim varstvom kar galopira. (Čudno, da delavci ne opažajo tega.) Večina je nazadnje sklenila, predložiti načrt delavnemu in obrtnemu svetu. Socialni demokratje so zaman ugovarjali temu zavlačanju.

Društvene vesti.

Š **Delavska zveza «Vzajemnost»** priredi v nedeljo, ob 5. popoldne na Glincah v gostilni Balija družinski večer z gledališko predstavo. Gojenci dramatične šole bodo igrali enodejanko «Kdo je blazen» in «Uspeh» in nastopili z raznimi deklamacijami. Vstopnice se dobivajo v društvenem lokalu Šelenburgova ulica 6 in v nedeljo pri blagajni.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitirajte „Rdeči Prapor“! povsod za

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 4. marac. Včeraj se je nadaljevala proračunska razprava in je prvi govoril rusinski sodrug

Vitlik:

Vlada ni izpolnila nobene obljube. Reforme uprave bi bila zlasti na Galiskem potrebna. O volilni reformi za deželne zbornice, ki je najvažnejše politično vprašanje za sedanjo Avstrijo, ni ministrski predsednik črnil nobene besede. Gališki kmetje predstavljajo bataljone nezadovoljnih. Važno je vprašanje izseljevanja. Iz Avstrije se izseli po 150.000 ljudi na leto. Naši konzulati se ne brigajo za usodo izseljencev. Dostikrat se je že povedalo, kako se godi avstrijskim delavcem na Pruskem, ne da bi se vlada brigala za svoje državljane. Govornik je potem obsirno govoril o veliko-ruski agitaciji. Špioni, ki sodijo v ječo, imajo v Galiciji moč v rokah.

Potem se je nemški nacionalci Pacher pehal za Schreinerja. Za njima je govoril sodrug

Dötsch:

Delovanje parlamenta ne odgovarja željam in zahtevam delavnega ljudstva. Zlasti zavlačanje socialnega zavarovanja zbuja povsod ogorčenje.

Meščanske stranke so leta 1907 odklonile socialno-demokratske predloge proti draginji in so s tem zakrivilo, da je mogla draginja tako narasti. Mali kmetje jo čutijo prav tako kakor delavci. O brezposelnosti nimamo nobene uradne statistike. Če se ne posreči, pridobiti za avstrijsko industrijo na Balkanu trgov, nas čaka velika industrijska katastrofa. Nacionalni šovinizem se podžiga z nemške in slovenske strani. Nihče ne vprašuje, če je ljudstvo zadovoljno s tem kar se uganja. Češki deželni odbor je radi varčnosti 280 blaznih odpustil iz deželnih umobolnic. Vladi, ki je tako brezbrizna za vsa socialna vprašanja, ne morejo socialni demokratje dovoliti proračuna.

Za njim je govoril Poljak Glombinski, po tem pa sodrug

Dassynski:

Kljub vednemu naglašanju, da se morajo narodni boji odriniti z gospodarskimi vprašanji, ni vlada ničesar storila na gospodarskem polju. Zaman čakamo, da stori vlada kaj zoper brezposelnost. Grozne oblike oterutstva s stanovanji. V draginjskem odseku se je napravil skromni poizkus, da bi se ustanovil sklad za pri-skrbo stanovanj. Vlada bi imela doprinasati le 6 milijonov, a lahko bi se angažiralo vsako leto več kakor 100 milijonov kapitala za ta namen. Finančni minister je pa takoj nasprotoval. O tem, kar se godi v odseku za socialno zavarovanje, se bo moralo še govoriti z ministrskim predsednikom. Govornik polemizira s Kramarom radi njegovega neoslavizma; ta polemika pa ne sloni na podlagah meščanskih strank. Tudi iz nemške kulture je dandanes postala fabrikantovska kultura. Končno govoril o galiskih razmerah.

Potem ima besedo Hrvat Biankini. Razprava se prekine in se nadaljuje debata o Grafenauerjevem nujnem predlogu radi razmer na celovškem kolodvoru. Socialni demokrat Riese pravi, da je njegova stranka za narodno avtonomijo in priznava tudi Slovincem pravico, napraviti si prostora za gibanje. A če bi se imel radi vsake take pritožbe vlagati nujen predlog, bi morali socialisti vsak dan prinašati sto nujnih predlogov radi krivic, ki se gode delavstva.

Pri glasovanju se je nujnost odklonila s 137 glasovi proti 132. Češki socialisti so glasovali za nujnost, nemški proti.

Končno je se sodrug Nemeš pribil neke laž narodno-socialnega lista «Česke Slovo».

Dunaj, dne 4. marca. Danes se je končala prvo čitanje proračuna. Ko sta končala oba generalna govornika, se je načrt odkazal proračunskemu odseku. Potem je bila debata o nujnem predlogu, ki ga je vložil poslanec Smrček radi plovitbenih pristojbin na Labi ki jih namerava upeljati Prusija.

Končana stajka. Gradec, 4. marca. Stavka graških mestnih delavcev je končana. Poleg zvišanja tedenske plače za 1 K 20 vin., so delavci pridobili še nekatere druge koncesije.

Graf Stürgkh. Dunaj, 4. marca. Med nemškimi nacionalci in grofom Stürgkhom se je napravil kompromis, da pojde tirolski šolski nadzornik Leschanofsky za sedaj na daljši dopust, ko bo vpokojen, pa postane dvorni svetnik. Junaki so, ti nacionalci!

Dr. Lueger. Dunaj, 5. marca. Zadnje poročilo, ki se je sredi izdalo, pravi: Temperatura 36,8, žila 82 s slabo napetostjo; srčno delovanje enako; obistno delovanje slabše. Hrane skoraj nič. Bolnik se pritožuje, da nima moči in da mu pri-haja slabo.

Pevec Demuth. Černovice, 5. marca. Komorni pevec Leopold Demuth, 49 let star, je sredi koncertu naglo umrl vsled kapi.

Grška ustava. Atene, 4. marca. Zbornica je sprejela predlog, da se skliče narodna skupščina za revizijo ustave. Kralj izda dne 21. marca dotični manifest.

Leschanofsky. Inomost, 4. marca. Šolski nadzornik Leschanofsky je vložil prošnjo za vpokojitev. Obvestila, da se rok podaljša, ni dobil.

Nadškof Dvornik. Dunaj, 5. marca. Od-stavljeni zaderski nadškof Dvornik je izjavil, da ne bo mirno vtaknil rimskega ukaza.

Kralj Peter. Belgrad, 5. marca. Na po-vratku iz Peterburga bo Peter baje sprejet od avstrijskega cesarja.

Skoz 20 let se je obnesla

Kathreiner Kneipp-sladna kava v vsaki družini vedno kot najizvrstnejši pridavek k bobovi kavi in kot njen nadomestek, kjer je bobova kava usled njenega razburjajočega vpliva zabranjena. Za otroke ni zdravejše kavine pijače kot je čist Kathreiner.

Otroci uspevajo krasno.

Sodrugl zaupniki, ki so dobili kolarje v kolportajo, so naprošeni, da čim prej odračunajo. Čas je, da sklenemo knjige!

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca februarja, da jo zopet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—
za pol leta „ 7.—
za četrt leta „ 3.50
na mesec „ 1.20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7.90
za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9.50
za četrt leta „ 4.80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavarah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravištvo „Rdečega Prapora“.

Raznoterosti.

† **Umrli srbski veleizdajnik.** V Katincima na Hrvatskem je umrl 65letni paroh Plato Solarić, ki je pod Rauchom sedel 9 mesecev v ječi kot „veleizdajnik“. V ječi se je nalezil tudi bolezn.

† **Vseslovanski časnikarski shod v Sofiji.** V Sofiji se je osnoval krajevni pripravljalski odbor za vseslov. časnikarski shod. Odbor skrbi zlasti za finančno stran shoda.

† **Telefonični brzojav.** Trije danski inženjerji so iznašli pripravo, s katere pomočjo je mogoče obvestiti naročnika telefona, četudi tega ni pri telefonu. To se napravi na ta način, da se zveže s telefonsko napravo klaviatura, ki mehanično deluje kot pisalni stroj. V klaviaturi mora biti vedno pripravljen papir, na katerem se z navadnimi črkami natisne telefonično poročilo. Naprava ni draga, kar je pa glavno, je to, da funkcionira pri vsaki razdalji.

† **Snežen plaz.** V severoamerikanski državi Idaho je zasul snežni plaz kraj Mase z vsemi prebivalci. Plaz je pridrl s hribav s takim hrupom, da ga je bilo slišati več ur daleč. Zasul je popolnoma kraj Mase s prilično 100 prebivalci in 50 delavci Northern-Pacific železnice, ki so spali v železniških vozovih na postaji. Ko so v mestecu Wallace zvedeli za nesrečo, so začeli zvoniti z vsemi zvonovi in klicati prebivalce na pomoč. Ko so ti došli v Mase, so videli, da je vsa dolina 2 km na dolgo zasuta s snegom, pečinami in drevjem. Plaz je uničil vse hiše, postaje in železniške voze. Prebivalci so ravno vsi spali. Reševalno delo je bilo sila težavno, vendar pa so rešili 25 oseb iz razvalin. Koliko je mrtvecev, se še ni dognalo.

† **Francoški antimilitarist Gustav Hervé** je bil obsojen na 4 leta zapora in 1000 frankov globe. Njegov somišljenik Raoul je bil oprostjen.

† **Izseljevanje v Ameriko.** Lani se je izselilo v Zedinjene države 957.105 oseb, to je 150 000 več, kakor v prejšnjem letu. Nad 85 odstotkov naseljencev je prišlo iz Evrope, največ in Avstro-Ogrske, ki je najsiromašnejša dežela; Avstrije je prišlo 232.354. Iz Italije je dospelo 221.964, iz Rusije 117.087 naseljencev. Ostali se porazdele po drugih deželah. Naseljevanje iz Rumunske je nazadovalo, dečim je iz vseh ostalih evropskih dežel napredovalo.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarah in brivnicah

Rdeči Prapor

Pa kaj se to pravi,
Če trebuh boli?
Pri pametni glavi:

zavžij!

Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.40.
Kabinetna kakovost „ 4.80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

P52-51

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

50 % prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

Sladin

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno. 52-35

v lekarni **Trnkoczy** zraven rotovža v Ljubljani
ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Ustanovljena 1847.

52-13

Ustanovljena 1847

Žovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-sposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, šimnat modroci, otroški yosički i. t. d.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Ceno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskubljenega K 2.—, polbelega K 2.80, belega K 4.—, prima puhastega K 6.—, izredno finega skubljenega K 8.—, sivega puha K 6.—, belega K 10.—, izredno fini prsni puh K 12.—, od 5 kg nabrj franko.

Gotove postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inleta (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široko ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 cm široki, dovolj napoljene z novim, očiščenim puhastim, trpežnim, sivim perjem 16 K, s polpuhom K 20.—, s puhom K 24.—. Pernica sama 12 K, K 14.—, K 16.—, blazinica K 3.—, K 3.50, K 4.—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15, 18, 20. Blazinice, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in 80 cm široke, K 4.50, 5.—, 5.50. Spodnje pernice iz gradla, 180 cm dolge in 116 cm široke, K 13.—, 15.—, pošlje po povzetju, zavoj zastoj od K 10.— naprej franko 52-11

Maks Berger, Deschenitz št. 678, Böhmerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vse drugemu blagu za postelje zastoj in franko. Če ne dopade, se zamenja ali denar nazaj.

lv. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko. 1

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-28

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 steklenic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.

Veliko presenečenje.

75.000 parov čevljev.

4 para čevljev samo K 9.—.

Ker je več tvornic ustavilo delo, sem dobil naročilo, da spravim večjo množino pod tvorniško ceno v denar. Dobavim vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove: rjave ali črne, galoširane s kapicami in z močno nabitiimi podplati, elegantni in po najnovejši fazoni. Velikost po številki. Skupaj 4 pari K 9.—. Razpošilja se po povzetju. Razpošiljalnica čevljev:

J. Gelb, Neusandec št. 91.

Zamena dovoljena, ali denar nazaj. 1

H. Suttner
Ljubljana Mestni trg
nasproti rotovža.

Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne stroške. Obrnite se zanesljivo na domačo trgovino, kjer boste najbolje postreženi. 67